

Saavutettavuus

Selkeä vahvuus Kuuma-seudulla on sijainti. Alue sijaitsee metropolialueen ympärillä. Alueen kuntien keskinäiset välimatkat ovat lyhyitä. Yhteydet läheisiin kaupunkeihin ja eri puolille Suomea ovat hyvät.

Alueella kulkee useampi moottori- tai valtatie ja useampi rautatie, mm. päärata. Suomen päälentokentän ja satamien läheisyys tekee alueesta myös kansainvälisesti saavutettavan.

Kasvupotentiaali

Kuuma-seudun tunnettuus on vahvistunut ja väestökehitys on myönteistä. Muuttoliike suosii Kuuma-seutua ja alueella on työntekijäpotentiaalia.

Alueen yritystoiminta on monipuolista ja osin PK-valtaista. Toisaalta alueella on myös isoja toimijoita, joiden työllistävä rooli on merkittävä.

Alueelle tulee uutta yritystoimintaa, yritystonttien kysyntää on ja yritystontteja on saatavilla. Myös uusille yritysalueille on tilausta. Erityisesti logistiikka-alaa seutu kiinnostaa.

Kuuma-seutu mahdollistaa monipuolisen ja –tahoisen työssäkäyntialueen. Huomion arvoista on myös alueen läheisyys pääkaupunkiseudun ja kansainvälisille markkinoille.

Yhteistyö

Kuuma-seudulla on yhteistyötahtoa ja matala kynnys toimijoiden yhteistyölle. Alueen kunnat ovat uudistusmielisiä ja kuntayhteistyö on tiivistä. Mm. Kuuma-seutu liikelaitos on tärkeä yhteistyön rakentaja ja ylläpitäjä.

Oppilaitosten välillä on toimivaa hankeyhteistyötä. Myös yritysten verkostomaiselle työskentelylle on hyvät edellytykset ja alueella toimii jo joitakin ekosysteemejä (esim. logistiikka).

Hyvän elämän edellytykset

Kuuma-seudulla yhdistyy kaupunkimaisuus ja luonnon läheisyys. Alueelta löytyy maaseutumaisuutta ja toisaalta pikkukaupunkimaista ympäristöä. Alueella on tilaa, tontit ovat kohtuuhintaisia ja asumiskustannukset pääkaupunkia edullisempia.

Alueen palvelutarjonta on monipuolista. Niin koulutus-, terveys-, -harrastus- kuin kaupallisetkin palvelut ovat helposti saatavilla. Jopa kahdella kielellä, sillä seudulla on sekä suomen ja ruotsinkielistä väestöä monikulttuurista väestöä unohtamatta. Myös pääkaupunki palveluineen on lähellä.

Etätöiden myötä alue on entistäkin houkuttelevampi, sillä arjen ja työn yhdistäminen onnistuu Kuuma-seudulla laadukkaasti.

TKI

Kuuma-seudulla ei ole riittävää kytköstä tieteen ja teknologian tai muiden toimialojen välillä. Esimerkiksi yritysten liiketoiminnan digitalisointiin ja innovaatiotoimintaan ei ole TKI-toiminnan vähyyden takia samanlaista ajuria kuin yliopistopaikkakunnilla. Hankkeiden tulosten käyttöönotto ja toimenpiteiden jatkuvuus vaatii enemmän huomiota. Rahoituslähteet ovat sirpaleisia ja rahoitus menee joskus edellä, ei tarve. Hankekokonaisuutta ei myöskään tarkastella yhdessä. Hankkeista puuttuu asiakaslähtöisyyttä, eikä yrityksiä osallisteta ajoissa.

Digitalisaation ja vihreän siirtymän mahdollisuuksiin ei ole tartuttu riittävällä tarmokkuudella. Kestävään kehitykseen ja kiertotalouteen liittyvää potentiaalia ei ole täysin hyödynnetty: kehitysyhteistyötä lisää.

Kasvukivut

Alueelle muuttavat ja uudet aloittavat yritykset tarvitsevat työvoimaa. Osaamisvaje ja työvoimapula alueen yrityksissä on kova. Kuuma-seutu ei välttämättä ole riittävän vetovoimainen erityisesti korkeakoulutetulle väelle ja nuorille. Toiselta asteelta valmistuvien kannalta pitovoimaan ei kiinnitetä erityistä huomiota.

Kansainvälisten osaajien ja työvoimareservin mukaan saamisen osalta on vielä kehitettävää. Sama koskee täsmätyökykyisiä. Osassa alueen yrityksistä työkyky- ja rekrytointiosaaminen tai osaamisen johtaminen ei ole vielä riittävällä tasolla.

Myös kaavoituksen ja palvelujen tuotannon reagointi kasvuun ottaa aikansa. Alueelta puuttuu myöskin asettautumispalvelut muualta perheineen työhön tuleville.

Julkinen liikenne ja tiestön kunto

Liikenneinfrastruktuurissa on kehitettävää hyvästä sijainnista huolimatta. Kuuma-seudun julkinen liikenne ei pysty riittävästi palvelemaan esim. työliikennettä. Sekä linjoja ja vuoroja on liian vähän niin linja- kuin raideliikenteessä. Erityisesti poikkiliikenne itä-länsi-suunnassa on riittämätön. Myöskään yhteiskuljetuksia esim. työpaikkaliikenteen tueksi ei ole.

Tiestön kunto valtateitä lukuun ottamatta on paikoitellen heikko, erityisesti itä-länsisuunnassa. Kevyen liikenteen väylästä ei ole riittävä. Liikennemäärien lisääntyminen asettaa haasteita väyläsuunnittelulle.

Hajanaisuus

Kuuma-seutu on laaja alue, jolle on ominaista sirpaleisuus.

Useassa kunnassa on monta kuntakeskusta. Osa kuntakeskuksista on sivussa valtaväylistä ja raideliikenteestä. Kuuma-kuntien maantieteellinen sijoittuminen metropolialueen ympärille kehämäisesti tarkoittaa etäisyyttä alueen reunimmaisten kuntien välillä.

Kunnilla on luonnollisesti omat strategiansa, joiden lisäksi ne kuuluvat eri hyvinvointialueisiin ja eri TE-toimistojen piiriin, mikä korostaa hajanaisuutta. Hajanaisuus vaikuttaa osaltaan identiteetin kehittymättömyyteen ja haastaa brändityötä.

Kuuma-seudun koulutustarjonnan kokonaisuutta ei koordinoita riittävästi. Niin koulutuksessa kuin muissakin palveluissa kaikki tekee kokolailla kaikkea.

Verkostot ja yhteistyö

Kuuma-seutu on sitä vahvempi ja kustannustehokkaampi, mitä paremmin onnistutaan ketterien verkostojen luomisessa ja löydetään yhteistyökumppanit tarvittaviin kehittämissuhteisiin. Kehittämismääränsä jakamista ja yhteisiä tilannekuvafoorumia tarvitaan myös jatkossa. Yrityksillä paljon annettavaa hanke- ja kehittämissuhteisiin.

Uusiin toimintoihin tarvitaan ekosysteemejä ja toimintamalleja. Yhteistyötä tarvitaan esim. alueellisen palvelumallin kehittämiseen mm. kohtaannon ja osaajapulan ratkaisemiseen, koulutustarjonnan koordinointiin ja uusiin pedagogisiin työelämäratkaisuihin. Yritysverkostoja tarvitaan synnyttämään uutta liiketoimintaa.

Etätyö

Digitalisaatio mahdollistaa työskentelyä yli kuntarajojen ja etätyötrendi tuo Kuuma-seudulle mahdollisuuksia. Alueen yritykset voivat etätyön turvin saada osaajia myös muilta alueilta.

Toisaalta alueelle voidaan houkuttaa asukkaita, jos etätyö mahdollistaa työn teon jatkamisen muualla. Etätyön mahdollistama paikkariippumattomuus tai monipaikkaisuus vaikuttaa parhaimmillaan sujuvaan perhearkeen.

Vastuullisuus ja kestävä kehitys

Kestävä kehitys ja vihreä siirtymä ovat yhteinen mahdollisuus, jossa kunnat ja oppilaitokset voivat tukea yrityksiä eri tavoin, mm. kiertotaloutta ja vastuullista toimintaa voimistamalla.

Kuuma-seutu pystyy vastaamaan ihmisten arjen vaatimuksiin luontoarvojen ja kulttuurihistoriallisten ympäristöjen osalta ja tarjoamalla mahdollisuuksia ekologiseen elämäntapaan.

Jatkuva oppiminen

Kuuma-seudulla on kattava ja monipuolinen oppilaitosverkosto, joka yhteistyössä pystyy tuottamaan työelämän tarvitsemia jatkuvan oppimisen palveluita.

Jatkuvan oppimisen avulla yritykset voivat varmistaa henkilöstönsä osaamisen ja oman kilpailukykyä. Yksilöt voivat varmistaa oman työllistävyytensä ja ylläpitää arvonsa työmarkkinoilla.

Jatkuvan oppimisen tueksi on luotavissa yhteistyörakenteita, jotka tuottavat työn ohessa suoritettavia ratkaisuja yritysten osaamistarpeisiin esim. oppisopimusta tai lyhytkoulutuksia tarjoamalla. Jatkovaa oppimista on perusteltua kehittää tiiviissä yhteistyössä työnantajien HR-toimijoiden kanssa ja osin esim. rekrytoivien koulutusten yms. kautta.

Digitalisaatio

Digitalisaatioon liittyvän osaamisen tasoa nostamalla luodaan mahdollisuuksia verkkokauppaan, vihreään teknologiaan, liiketoiminnan digitalisointiin ja analytiikan hyödyntämiseen tuotannossa ja palveluissa.

Digityökalujen ja datan hyödyntäminen tarjoaa uusia mahdollisuuksia kuntapalvelujen tuottamiseen yli kuntarajojen. Myös tekoäly ja robotiikka mahdollistavat uusia avauksia palvelutuotantoon.

Maltillisuus

Uhkakuvia syntyy siitä, ettei uskalletaisi ajatella riittävän isosti tai uudella tavalla. Ei uskalletaisi tai osattaisi käynnistää innovatiivisia kokeiluja. Uhkat kasvavat, jos jämähdetään paikoilleen. Thinking out of the Box olisi tässä hyvä ohje.

Pahimmillaan konkreettiset toimet jäävät vaatimattomiksi ja Kuuma-seudulla jäädään seurailemaan muiden viitoittamaa tietä: ei olla riittävän rohkeita ja uudistuvia.

Uhkia lisää, jos yritykset eivät uskalla kasvaa ja uudistua riittävästi, vaan ovat tyytyväisiä vallitsevaan tasoonsa. Ilman riittävän isoja tavoitteita, edistysaskeleet jäävät pienemmiksi. Tai jos oppilaitokset eivät uudista tarjontaansa ja toimintatapojaan riittävän nopeasti.

Hajaannus

Hyvinvointialueet ja TE2024 repivät Kuuma-seudun toimijoita erilleen. Alueelle syntyy päällekkäisyyttä ja rinnakkaisia ekosysteemejä, jotka kilpailevat keskenään. Kuntien tahtotila yhteistyöhön laskee ja nykyisiin yhteistyöverkostoihin syntyy ristivetoa, eikä enää noudateta sovittuja käytänteitä ja roolituksia.

Kilpailua voisi syntyä myös työvoimasta ja yrityksistä, mikä lisäisi kuntien erilleen kasvua. PK-seutu on myös vahva kilpailija.

Jos joukkoliikenne vähenee ja teiden kunto laskee entisestään, liikkuminen kuntien välillä vaikeutuu.

Hajaannusta voi lisätä myös demokratiavaje, jos kansalaisten osallistuminen alueen asioihin esim. vaalien kautta tai talkoohengessä vähenee.

Potentiaalın hyödyntämättömyys

Kuuma-seudulla pahinta olisi, ettei tehdä mitään.

Uhka on, että pandemian vahvistama positiivinen muuttoliike ja etätöiden lisääntyminen sivuutetaan, eikä hyödynnetä sen oppeja ja vahvisteta digiloikkaa jatkossa. Riski on, että yrityksissä epäonnistutaan houkuttelemaan uusia tulijoita lähtevien tilalle, elleivät yritykset eivät uudistu.

Osaamista ei oteta käyttöön. Kun elinvoimaisuutta haastaa osaamisvaje ja työvoimapula, ei ole tilaa epäonnistua jatkuvan oppimisen palveluiden tarjonnassa ja ulkomaalaistaustaisen työvoiman tai työvoimareservin hyödyntämisessä.

Työelämä ja oppilaitokset eivät hyödynnä eri rahoitusmuotoja ja yhteistyötapoja täysimittaisesti elinvoiman edistämiseksi. Ei myöskään osata hyödyntää muiden organisaatioiden osaamista.

Näkemyksettömyys

Kuuma-seudun toimijat eivät kiinnitä riittävästi huomiota tulevaisuuden kehityskulkuihin. Ei ymmärretä ilmaston muutokseen ja kestävään kehitykseen liittyviä kehityskulkuja. Ei oteta digitalisaatiota ja vihreää siirtymää riittävän vakavasti, ei haluta oppia pois vanhasta.

Luotetaan liikaa pääkaupunkiseudun läheisyyden tuomaan selustatukeen, eikä ymmärretä muiden alueiden ja seutukuntien tuomaa kilpailuasetelmaa.

Jätetään tekemättä omat päätelmät tulevaisuuden suunnasta ja näkemykset alueelle parhaasta tulevaisuudesta. Annetaan virran viedä tarttumatta peräsimeen.